

Bikácsy
GergelyEBÉD —
DIPLOMATA MÓDRA

Boday belépett a bisztróba. Esős nap volt, a szél is fújt, mindenféle cserépdarabok potyogtak a tetőről, s Boday szenvedni akart. Az időjárás nem elégítette ki, valami belülről marta, és még többet követelt, még sokkal többet. A délutánt eltelte valahogy, alig gondolt valamire, s legfőképpen arra nem, hogy mi lesz délután. Meg este, meg másnap. Szóval nem szenvedett.

„De most!” gondolta elégedetten, mikor belökte az ajtót. Aho-va betért, abban a bisztróban kétszer kell sorbaállni, s Boday a sorbanállást viselte el a legnehezebben. Ezért ment be. Mozdulatlanul állt egy darabig, felillant benne, hogy háromszor is sorbaállhat! Az ötlet eredetinek tünt, és méltónak néhány perces meditálásra. Először sorbaállna az ételkiadópultnál, s közelről, hosszasan tanulmányozná az ételek nevét. A választékot. Aztán viszont a pénztárhoz, s onnan megint az ételkiadó... Hajlott arra, hogy kísérletet tegyen, de türelmetlenül felpillantott a falra. A választék innen is jól olvasható volt, s így most már nem érezte sportszerűnek, ha mégis sorba áll. Bólintott, és odalépett a pénztárhoz. Néhány perc múlva rádőbbsent, hogy a pénztárfülkében nem ül senki. Ez felélénki-tette. Visszament előző helyére, és megint rábámult a táblára. Úgy döntött, mégsem brassóit fog enni. Jeladás volt az üres pénztár, vagy ha nem, ő jeladásnak tekinti, ezzel azzá is teszi, mászóval beavatkozik a bisztró életébe, és kívülről értelmet visz egy esetleges, véletlenszerű és értelmetlen eseménybe.

„Mozduljon már!” Boday nem mozdult.

Flekkent nem hajlandó enni, ezzel elismerné vereségét. Flek-ken: az a vég. Családi asztaltól elzavart, vasárnapi ebédre lemaradt, mindenhol elmart magánytól síró emberkéfé falatoz-zák a flekkent esős deleken. Boday is magányos volt, de nem síró, hanem büszke magánvos. Ős-magányos Lám, most is bigy-gyesztett a flekkenre. „Nem, itt még nem tartunk!”

Lendületes mozdással beállt a másik pénztárlablak előtt ka-nyarog sorba. „Egy diplomata sertésborda, egy kenyér” — így szólta az ablaknál. „Egy diploma-ta, egy pék” — mondta unott hangon a pénztárosnő. „Ez jó” — ujjongott Boday. Evre jobban szenvedett. Most kell majd igazán koncentrálnia, jól sáfárkod-ni a kiküzdött, de nem igazán nagy szenvedéssel. Jól tudta, ve-szélyek fenyegetik. Ebéd után ő is, mint annyian, megleégedett, és gömbölyű pocakú, mint órazse-bes nagyapja a századfordulóról ittfelejtett fényképalbumban...

Meg aztán, hogy tartósítsa a szenvedést estig? Fal állt előtte, melyet meg kellett másznia. Nem baj, az emberekben bízni kell, s Boday tudta, hogy felebarátai nem hagyják cserben.

Ette az ételt, száraz kenyérrel, piszkos villával. Ráhunyorított a villa fogai közé száradt rizsszem-re: „öt itt?” — kérdezte ironi-kusan. Szerette a váratlan kér-déseket.

Egyszer csak beleámultak a tá-nyérjába. Kettlen: egy sárga téli-kabátos, kis nyírott bajsú pofa Boday így képzelte a kisvárosi szabókat 1910 körül, s egy má-

sik, akiről lerítt, hogy fodrász. Vagy ha nem, hát az akart len-ni.

— Bocsánat — mondta a sárga kabátos, és Boday keze ökölbe-szorult, torka összeszűkült, — bocsánat, szabad megkérdezni, uram, mi a neve ennek a...

A többi nem hallotta, füle zúgott, vére lüktetett, sírni tá-madt kedve. Ott kell hagynia az ételt, nem ebédelhet ma sem, pe-dig annyira ízlett.

— Diplomata sertésborda — mondta szárazon.

Azok kettlen iél lépést hátra-húzódtak, s figyelmesen nézték Bodayt. Ő pedig mozdulatlan volt, kezében a villa, azon a dip-lomata egy darabja. meg a rizs-szem. „Nem tudok enni tőlük” — gondolta.

— Köszönjük, uram — mondta a sárga

— Bocsánat, uram — mondta a borbély —, és jó?

Boday eltolta a tányért:

— Jó.

Aztán hallgatott, zajt csak be-lülről hallott. Nézte mereven a mocskos falat. „Jó étvágyat” — hirdette egy mókás mosolyú kukta, és kuktasapkájára muta-tott. Boday ezt a plakátot nézte, amíg azok el nem mentek. Ak-kor nagyot szívott a levegőből. „Jóhet a madártej!”

Tudta, hogy a madártejben te-nyészik leggyorsabban a salmonel-la. „Salmonella, Salmonella, ha lányom lesz, így fogják nevezni” — melázott. Megkapta a madár-tejet, hosszasan nézte, nem lá-tott benne semmi gyanúsat. Ez bizalmatlanná tette. Nem bai — vigasztalta magát, a mazsolát szerencsére kifelejtették. Pedig hogy szeretem a mazsolát!

Agyát vérhullám öntötte el, mártogatni kezdte kiskanálát a tányérba. „Ize nincs” — mondta. Már majdnem megette, mikor azok kettlen visszajöttek.

— Szabad? — kérdezték.

Boday tele szájjal hallgatott. „Idejöttetek a koszos diplomata-tokkal? Ide, hozzám? Hát ennyi-re újak vagytok itt? Hát nem tudjátok, hát mégcsak nem is se-jtitek?...”

Azok meg kószolgtatják, eszik a kezdők örömeivel. Az újdonság izgalmaival. És beszélgetnek is fölötté, halkan, mint akik nem akarják hangos szóval megtörni a diplomata sertésborda körül le-begő hangulatot, és mint akik nem akarják őt zavarni. Ez a do-log rettenetesen dühítette Bodayt.

— Köszönjük, uram, nagyon izle-tes volt — hallotta nem sokkal később.

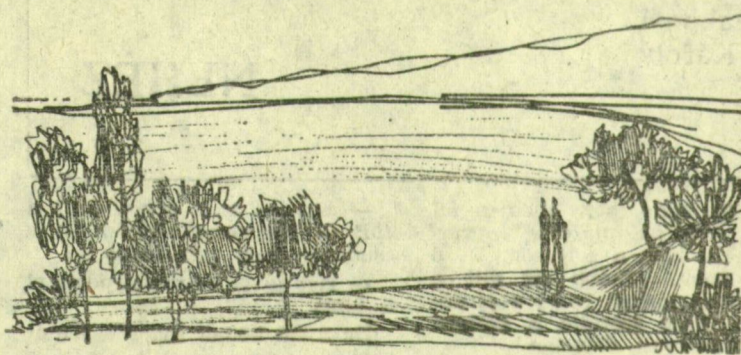
„Ízletes volt!” — sir fel valami Bodayban.

— Máskor is ezt fogjuk válasz-tani. Vizontlátásra.

Elmentek. Boday maradt. „Van ilyen?” — gondolta. „Van” — felelt önmagának, tanárosan. Ám ekkor felkapta a fejét.

— Két diplomata sertésbordát kérek — mondja egy hang a pénz-tárnál, s az ételpultnál már be is kiáltják a konyhába: „Még két diplomata!”

Ez sok, Bodayt nyugodt, csen-des délután várja az utcán. El-állt az eső, elállt a szél. Ő úgy érzi, a nap első fele jól telt el, és megindul a folyam felé. A Dunának.

Veress
MiklósTÜNDÖKLŐ
FOLYOK

KISS ATTILA RAJZA

Honnan s hová ezek a folyók melyeken még sohasem utaztam mert csak álmodtam a fűben gyíkot kergettem lábamra indázó gazban vizek hangokból és szemekből örvénylő csillagok és zajok ölelésnyi hídak szívdobbanások a mélyben fölöttük zöldet vérző tutajok vannak folyók amelyekben még sohasem és tudom már sohasem mert mindig perc-utazás mert mindig türelmet tűrő türelem mert mindig papír és néma hajók a teleírt papírosból utaznak távoli arcom fele a fényképhe dermedt most-ból mert mindig mint a bogár kapálózva és halálra váltan várni egy tündöklő folyóra ahol még sohase jártam hol városok és tornyok a mélyben ismerősek mint nagy kirakati honnan s hová sodorjatok fekszem hanyatt fekszem hanyatt mert ki innez el innen ezen a méretlen morajon át a parton túl bálványok állnak a kővé dermedt régi tanyák kútágas-kikötők fordulnak délibábbá a szikrázó égen holnemvolt folyó az alföldi tengerfenéken és én máris mint a halott faág-csontvázakkal keveredve úszom Magyarország lábából-búlt közepedbe küszködöm gyerekkorom óta hogy eljussak végre szívedbe nem Dráván Rinyán Kaposon Tiszán egy folyón melyen még nem utaztam mert valahogy mindig máshol és másért bújócska-vigaszban mert valahogy soha nincs idő csak villamosra és gyorsvonatra néhány könyvre szeretkezésre néhány tündöklő kirakatra nyakkendőre s hogy megtanuljon az arcom nyugodni komolyan s feledje el hogy ki lehet menni néha a partra és nézni a medret ahol valaha hömpölygött a folyam

Ötéves lehettem, amikor életemben először utaztam vonaton. Nagymamához utaztunk, a szomszéd városkába. Apám előre sietett, helyet keresett a homályos kupében. Aztán visszajött értünk, a levegőbe kapott, úgy emelt át a magas lépcsőkön, meg a batyukon és kosarakon, amelyek eltorlaszolták a peront.

Csodálatos hely volt ez a vonat. A szengáz savanykás szaga-val, sietgő gőzfelhőkkel, falusi nénikékkal, nevetgélő diákokkal, a vonattal futó ezüst sínekkel, kiabálással.

— Erre, erre... — mutatta édesapám, és félrehúzott egy ajtót. A fülkében egy férfi újságot olvasott, két természetes asz-szonyosság a padra terített asztal-kendőn kolbászt és kenyert szelt. Az ablaknál, a sarokban egy szürke felöltővel leborított valami vagy valaki mocorgott.

— Ott a farkas — mondta édes-apám anyámhoz fordulva. — Al-szik.

— Jó, — felelte anyám. — Hát akkor üljünk le.

Megrettenve bámultam anyám-ra. Hogyhogy üljünk le? Hiszen most mondta apám, hogy a far-kas...

Szüleimen azonban nyoma sem volt a rémületnek. Apám feltette a polcra a bőröndöt, a nagyma-mának szánt kosarat, amelyet reggel borral, süteménnyel, gyümölcseccsel töltöttünk meg. Rólam levették a kabátot, hagyták, hogy a fülké túlsó ablakához húzó-djam, és mit sem törődve szepegő félelmemmel — anyám elővette a könyvét, apám az újságját, és en-gem soromra hagytak.

A farkas pedig aludt.

Néha horkant egyet, ilyenkor megrebbent feje fölött a kabát. Máskor előnyújtotta hosszú lá-bát. A lábán valóságos fekete ci-pő volt, de ez persze nem tette kevésbé félelmes. Minden vala-mire való gyerek tudia, hogy a farkas liszttel szokta bekenni a mellő lábát, hogy becsapja a kecskegidát, cipőt húz és elvál-toztatja a hangját, amikor Piro-skát akarja felfalni.

Fehér
Klára

A FARKAS

Bejött a kalauz, kérte az új fel-szállók jegyeit, apámmal barátságosan üdvözölték egymást, majd a farkas felé bökött:

— Hadd aludjon.

— Persze — mondta apám.

Persze — nyugodtam meg én is. Hát persze. A farkas most al-szik. Nem szabad hangosan be-szélni, nem szabad sokat moco-rogni, nehogy... Jaj. A kabát most félelmesen mozogni kezdett, a farkas szuszogott, morgott, ci-pőbe bújtatott szőrös lábát előre-hátra csúsztatta a padlón. Aztán megint elcsitult, békésen hortyo-gott tovább. Szerencsénk volt, nem érezte meg az emberszagot.

— Kérsz almásrétest? — kér-dezte édesanyám. Csak néman ráztam a fejemet. Nem kérek, dehogyis kérek.

— Mindig ilyen jó ez a kis-lány? — érdeklődött csodálko-za az egyik asszonyosság.

— Talán beteg — tódította a másik.

— Dehogya. Csak először uta-zik vonaton. Meg van illetőde — így édesapám.

Istenem, istenem, miért beszél-nek olyan hangosan? — akado-zott a lélegzetem. Nem látják az út mentén húzódó sötét erdőket? A piros cseréptetőket kivillanni a fák közül? Valamilyikben ott lakik ez a farkas, mielőtt leszáll, felébred, ha felébred, szőröstől-bőröstől bekap minket. Ha vol-na valami varázsszerünk. Ha kő-vé lehetne változtatni a gonosz farkast. Vagy önmagunkat lát-hatatlanná. Ha jönne egy jósa-gos tündér, aki azt mondja, jótett helyébe jót várj. Ha jönne a me-sebeli vadász, vagy legalább egy tündérrálya...

A vonat zakatolva nyelte az utat. Erdők, patakok, sorompók,

falvak, felhők szaladtak vissza-felé, és a farkas még mindig aludt. Egy-egy állomásnál vése-sen horkant.

— A következő állomásnál le-szállunk, készülj — mondta édes-apám.

Megint levették a bőröndöt, a kosarat, a kabátomat, még piros sapkát is nyomtak a fejembe. Igazán olyan voltam, mint a me-sebeli Piroksa, csak az hiány-zott, hogy a farkas megegyen.

Még mindig nem mertem el-moccanni a sarokból, megbabo-názva néztem a farkast. Tudtam, hogy komisszág, amit kívánok, de szívből óhajtottam, hogy még egy kicsit aludjon, még legalább egy negyed órát, legalább addig alud-jon, amíg mi leszállunk. Egye meg helyettünk a barátságos néniket és az újságot olvasó, idegen bá-csit...

A vonat sípolva megállt.

— Te, én felkeltem a farkast — mondta apám. — Erdőbényén neki is le kell szállnia...

— Ne... apu... ne keltsd fel — kiáltottam magamon kívül.

— Igaza van a gyereknek — mondta anyám. — Majd a ka-lauz.

Másnap nagymama üres teára és ricinusra fogott, mert szerin-te csakis elrontott gyomrom okozhatta, hogy egész éjjel fog-csikorgatva ordítottam, hogy a kalauz bácsit se egye meg a farkas...

Már a vonaton is olyan szót-lan volt, még almásrétest sem akart — mondta apám. — Ja, igen, nem is/meséltem, mama. Egy kupéba utaztunk a Farkas Jenővel, tudod, most nevezték ki Erdőbényére...

